

Udarbejdet af: Specialtandlæge Milo Kirk & Tom Kjellerup	Revisionsansvarlig: Specialtandlæge Milo Kirk & Tom Kjellerup	Gældende for: Klinikassistenter og tandplejere ved uddelegering
Gældende fra: 1-7-2023	Version: 3..	Ny revision senest: 1-7-2026

Instruktion til Støbt Herbstapparat

1. Formål

At mindske det forøgede horisontale overbid ved hjælp af fast apparatur

2. Målgruppe og anvendelsesområde

Patienter med forøget horisontalt overbid, hvor restvæksten er begrænset eller ophørt.

3. Forudsætninger

- Teoretisk undervisning i måltagning og påsætning
- Sidemandsoplæring under supervision x-antal gange.

4. Fremgangsmåde

Når en specialtandlæge vurderer at en patient skal tilbydes behandling med støbt herbst, følges nedenstående:

Tid 1: 30min, 10 teknikdage. Tid 2: 90min, (inkl br.3±3) Tid 3:30min 4-6uger efter

1ste Tid (30min)

1. Scan af OK+UK (Se vejledning i 3D scan)
2. Index (sammenbid) i rødt voks:
 - a. Læg stolen ned og giv patienten et håndspejl. Forbered patienten på sammenbid og øv med patienten inden det tages.
 - b. Tag en lyserød voks hestesko.
 - c. Underkæben skal føres næsten frem i kant over kant med kontakt mellem en eller flere fortænder. Midtlinjerne skal være sammenfaldende med mindre der er beskrevet noget andet i planen. Ved asymmetri i ansigtsformen fremgår det i journalen hvor midtlinjen skal forskydes hen. Vær nøjagtig!
 - d. Kontroller der er tydelige impressioner fra både overkæbe- og underkæbetænder.
 - e. Pt. scannes i ønsket sammenbid med frembid. I instr. til tekniker skrives, at pt. er scannet i frembid.
3. Tekniktid 2 uger.

2nd Tid: Cementering (+Specialtandlæge hvis dette er noteret i jrn)

1. Noter okklusion 6,3±,±3,6 og HOB på 1±,±1.
2. Foretag afpudsning med pimpsten på alle involverede tænder.
3. Fjern stængerne fra apparaturet og placer disse i poser med tydelig angivelse af sider, og læg dem i kassen.
4. Kontrollér pasform af de støbte dele på model og i munden. Lad OK-delen forblive i et stykke med quadhelix på under prøvning og cementering.
5. Apparaturet cementeres med Band Lok-Blue:
 - a. Herbstdele renses med alkohol og tørres.
 - b. OK cementeres samlet. UKs dele cementeres ad 2 gange.
 - c. Æts 1/3 ned på facial og oral flader som prikker med phosphorsyre i 30 sek. Undgå fissursystemer. Skyl grundigt ca 15sek på hver tand. Tørlæg.

- a. Påfør Band Lok-Blue i begge OK's dele. Vær sikker på der ikke er helligdage langs fladerne der vender mod tænderne. Kort arbejdstid til dette!
- b. Sættes på plads og holdes op mod tænderne med et fast greb. Overskydende cement fjernes og der belyses grundigt med polymeriseringslampen tand for tand gingivalt og occlusalt fra. Tid afhænger af fabrikat på polymeriseringslampe.
- c. UK's dele cementeres på samme måde, men en ad gangen.
- d. **Påsat brackets 3--3** (se vejledning for påsætning af FA). Tilpas bue som skal bukes bag rør på herbstapp.
- e. Instruktion i rengøring og tilvænnning samt kost. Husk info om quad helix kan give mærker i tunge som forsvinder når app seponeres

3die Tid: Påsætning af stænger

1. Opfølgning på forløb og tilvænnning for patienten. Er alt gået godt osv
2. Placer teleskopstænger i OK og stænger i UK og hold med fingrene på husene i OK. Altså den del der sidder ind mod herbstdelen. Bed nu patienten tygge meget langsomt sammen og lade UK blive ført frem. Kontrollér stængerne ikke går mere end 2mm bagud for teleskopstængerne og at UK holder sig ½-1mm ind og oppe ad OK's palatinalflader. Ellers korrigeres for dette enten vha forlængelse eller afkortning. Ofte er specialtandlægen involveret i denne fase.

5. Definitioner på kvalitetsmålinger / kontrolmålinger

Kontrol af Støbt Herbst:

1. Kontroller foretages hver 8nd uge
2. Spørg til accept af apparatur og kontroller mundhygiejne.
3. Tag stængerne ud efter ca 3mdr og notér okklusion $6,3 \pm, \pm 3,6$ og HOB på $1 \pm$ og ± 1 .
4. Der påsættes forlængerrør succesivt efter spec tdl's anvisning. Noter hvor mange mm og i hvilken side de er placeret i journalen.
5. Efter 9 mdr fjernes apparatur og der udvides med brackets og rør/bånd og helst CLII elast.

6. Ansvar og organisering

- Specialtandlægen har det overordnede ansvar.
- Aftryk varetages af tandplejer / klinikassistent.
- Cementering varetages af KA / TDPL+ evt. specialtandlæge hvis dette er noteret i journal
- Kontrolbesøg hos TP / KA og specialtandlæge. Skiftevis eller efter aftale.

7. Referencer, herunder standarder, anden relevant lovgivning

- Regler for ortodontivisitation og ortodontiindikationer. Se forrest i mappen
- Vejledning om udfærdigelse af instrukser. Se forrest i mappen
- Målepunkter for tandklinikker. Medicinhåndtering og prøvesvar i patientforløb. Se forrest i mappen.

8. Bilag/links

Støbt herbst uden Quad Helix